

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : વહીવટી સિદ્ધાંત (EPA-01)

તારીખ : 20/04/2011

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : (1) બધાજ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
(2) પ્રશ્નોની સામે ગુણ દર્શાવેલાં છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 જાહેર વહીવટનો અર્થ, સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરી તેનાં કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. (14)

અથવા

એફ. ડબલ્યુ. ટેલર તથા હેનરી ફેયોલ યોગદાનની જાહેર વહીવટનાં સંદર્ભથી ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-2 એલ્ટન મેયોનાં માનવ સંબંધનાં અભિગમની ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

“જાહેર વહીવટમાં પ્રેરણા પુરી પાડવી” મેસ્લોનાં સંબંધમાં સમજાવો.

પ્રશ્ન:-3 અમલદારશાહીમાં મેક્સવેબરનો ફાળો દર્શાવી વિકાસના કારણોની ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

વહીવટનો શ્રેણી સ્તુપનો સિદ્ધાંત સમજાવી તેનાં લક્ષણોની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-4 ગ્રેસવાસે આપેલાં અંકુશ સીમાને અસરકરતાં પરિબળોની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

રીગે વિકસાવેલ ‘આદર્શ મોડેલો’ વિશે નોંધ લખો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (14)

1. ક્રોસ ટેમ્પોરલ વિશ્લેષણ સમજાવો.
2. સત્તા અને અધિકારનો ભેદ સમજાવો.
3. સત્તા જવાબદારી સ્પષ્ટ કરી, મર્યાદાઓ જણાવો.
4. નૂતન જાહેર વહીવટનો કોઈપણ એક હેતુ સ્પષ્ટ કરો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : ભારતીય વહીવટ (EPA-02)

તારીખ : 20/04/2011

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : (1) બધાજ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
(2) પ્રશ્નોની સામે ગુણ દર્શાવેલાં છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 ભારત સરકારના 1935 ના કાયદા વિશે વિસ્તૃતપણે ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

મોગલ વહીવટીતંત્ર વિશે મોગલ વહીવટી પ્રથાના માળખાની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-2 'કેન્દ્રીય જાહેર સેવા આયોગ' – આ વિશે નોંધ લખો. (14)

અથવા

ભારતના બંધારણના લક્ષણોને વિગતે સમજાવો.

પ્રશ્ન:-3 આયોજનનો અર્થ સમજાવી તેનાં પ્રકારોને સમજાવો. (14)

અથવા

રાજ્યમાં મુખ્યમંત્રીનું સ્થાન અને કાર્યો સમજાવો.

પ્રશ્ન:-4 ભારતીય પોલીસ વહીવટીતંત્ર વિશે જણાવી – પોલીસનાં કાર્યો જણાવો. (14)

અથવા

ભારતીય સામાજિક માળખાંના અગત્યના લક્ષણોની સમજ આપો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ નોંધ લખો. (ગમે તે બે) (14)

1. લોકપાલના કાર્યો
2. ગ્રામપંચાયતના કાર્યો
3. વહીવટી સુધારાપંચના ઉદ્દેશો
4. કોમ્પ્ટ્રોલર અને ઓડીટર જનરલ ઓફ ઈન્ડિયા
5. રાજ્યપાલની કટોકટીની સત્તા

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : વિકાસ વહીવટ (EPA-03)

તારીખ : 25/04/2011

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : (1) બધાજ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
(2) પ્રશ્નોની સામે ગુણ દર્શાવેલાં છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 વિકાસલક્ષી વહીવટની વ્યાખ્યા આપી, વિકાસલક્ષી વહીવટ વ્યવસ્થાપનનાં લક્ષણોની ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

નોંધ લખો : (અ) વિકાસલક્ષી વહીવટનું કાર્યક્ષેત્ર
(બ) સ્વતંત્ર ભારતમાં જમીન સુધારાઓ.

પ્રશ્ન:-2 ભારતના સ્થગિત થઈ ગયેલા અર્થતંત્રના પાર્શ્વચિત્ર પર ટીકાત્મક નોંધ લખો. (14)

અથવા

(અ) મિશ્ર અર્થતંત્રના મહત્વની ચર્ચા કરો.
(બ) આયોજનની જરૂરિયાત વર્ણવો.

પ્રશ્ન:-3 (અ) રાજ્ય આયોજન વિભાગ પર નોંધ લખો. (14)

(બ) ગ્રામસ્તરે સંસ્થાઓને પુનર્જીવિત કરવા માટે કયા પ્રયાસો કરવામાં આવ્યા છે ? તેના પર સવિસ્તાર નોંધ લખો.

અથવા

સંસ્થાનિક સમય દરમ્યાન અમલદારશાહીના સંદર્ભમાં વ્યવસ્થાતંત્રીય તથા સાંસ્કૃતિક વારસાને સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન:-4 જાહેરક્ષેત્ર અને જાહેર સાહસનો અર્થ સમજાવી, ભારતમાં જાહેર ક્ષેત્રનો વિસ્તાર અને અર્થતંત્ર પર તેની અસરોની ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

પંચાયતી રાજ સંસ્થાઓ સામેની સમસ્યાઓ સવિસ્તાર વર્ણવો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (14)

1. અછતગ્રસ્ત વિસ્તારો માટેનો કાર્યક્રમ (DPAP)
2. પ્રણાલિકાગત વહીવટ
3. સંયુક્ત સાહસ
4. અમલદારશાહીની તટસ્થતા

ડો. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : કાર્મિક વહીવટ (EPA-04)

તારીખ : 25/04/2011

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : (1) બધાજ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
(2) પ્રશ્નોના સામે ગુણ દર્શાવેલા છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 કાર્મિક વહીવટ એટલે શું ? તેનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર સ્પષ્ટ કરો ? (14)

અથવા

‘જાહેર સેવા’ વિશે વિગતે નોંધ લખો.

પ્રશ્ન:-2 ભારતમાં જાહેર કાર્મિક વહીવટની વિવિધ લાક્ષણિકતાઓ ચર્ચો. (14)

અથવા

નોકરશાહી એટલે શું ? તેના પ્રકારો દર્શાવો.

પ્રશ્ન:-3 ‘ભરતી’ વિશે વિગતે નોંધ લખો. (14)

અથવા

તાલીમની વિવિધ ભૂમિકાઓ ચકાસી, તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-4 સનદી સેવાઓ એટલે શું ? ભારતમાં સનદી સેવાઓનું મહત્ત્વ સમજાવો. (14)

અથવા

વહીવટીતંત્રમાં કાર્યોત્સાહ વધારવા માટેનાં પરિબલોની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (14)

1. નોકરશાહીના લાભ-ગેરલાભ
2. કાર્મિક વહીવટી પદ્ધતિની ખામીઓ
3. ઈમાનદારી
4. કર્મચારી વિષયક ખાતું
5. તાલીમની અગત્યતા

ડો. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : નાણાંકીય વહીવટ (EPA-05)

તારીખ : 26/04/2011

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : (1) બધાજ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
(2) પ્રશ્નોના સામે ગુણ દર્શાવેલા છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 1991ની નવી ઔદ્યોગિક નીતિ ઠરાવની મહત્ત્વની જોગવાઈઓ વર્ણવો. (14)

અથવા

નાણાંકીય વહીવટનો અર્થ સમજાવી જાહેર વહીવટમાં તેની મહત્તા દર્શાવો.

પ્રશ્ન:-2 મહેસૂલી અને મૂડી ખર્ચ વિશે જણાવી, આ ખર્ચના મુખ્ય અંગો વિશે ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

અંદાજપત્રનો અર્થ સમજાવી તેનાં કાર્યોનું વર્ણન કરો.

પ્રશ્ન:-3 'કેગ'ના કાર્યો અને તેની વહીવટમાં ભૂમિકા દર્શાવો. (14)

અથવા

નગરપાલિકાની સેવાઓ અને સંશોધનો વચ્ચેના તફાવતનું મૂલ્યાંકન કરો.

પ્રશ્ન:-4 ધારાકીય અંકુશનો અર્થ જણાવી તેના વિવિધ સાધનોની ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

જાહેર ખર્ચને અંકુશિત કરવાનું શા માટે જરૂરી ગણાયું છે ? આ સંદર્ભમાં સંસદીય સમિતિના કાર્યો જણાવો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ નોંધ લખો. (ગમે તે બે) (14)

1. અંદાજ સમિતિના કાર્યો
2. નાણાંકીય વહીવટના હેતુઓ
3. નાણાંપંચના કાર્યો
4. કેન્ટોનમેન્ટ બોર્ડ
5. સ્થાનિક શહેરી સંસ્થાઓ પર સરકારનો અંકુશ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : જાહેરનીતિ (EPA-06)

તારીખ : 26/04/2011

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : (1) બધાજ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
(2) પ્રશ્નોના સામે ગુણ દર્શાવેલાં છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 નીતિયક સમજાવી, વિચારણીય મુદ્દાઓની ઓળખથી માંડી ઘડતર સુધીના તબક્કાઓ સ્પષ્ટ કરો. (14)

અથવા

નીતિ ઘડતરની પ્રક્રિયાનાં સંદર્ભમાં કારોબારી અને ન્યાયતંત્ર વચ્ચેનાં સંબંધોનું સ્વરૂપ વિગતે સમજાવો.

પ્રશ્ન:-2 “રાજકીય કારોબારી અને સંસદ વચ્ચેની ગાઢ આંતરક્રિયા નીતિ ઘડતરની પ્રક્રિયા સરળ બનાવે છે” આ વિધાનની વિગતે ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

એકિકૃતિ રાષ્ટ્રીય વિકાસ કાર્યક્રમ અને સ્વરોજગાર માટે ગ્રામીણ યુવાનોની તાલીમ યોજના કાર્યક્રમ વિશે નોંધ લખો.

પ્રશ્ન:-3 “જાહેરમત નીતિ ઘડતરની દિશાને અસર કરી શકે છે.” આ વિધાનની ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાંભંડોળનાં ઉદ્દેશ્યો વર્ણવો અને તેનાં મુખ્ય સંસાધનો જણાવો.

પ્રશ્ન:-4 ઔદ્યોગિક વિકાસની અગત્યતા દર્શાવી, તેની વિવિધ વ્યુહ રચનાઓ સમજાવો. (14)

અથવા

“નીતિ વિશ્લેષણ નીતિ વિષયક શાસ્ત્રોનો અગત્યનો ભાગ છે” વિધાનની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (14)

1. ન્યાયીક સમાલોચના
2. પૃથા સૈદ્ધાંતિક નમુનો
3. મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયામાં નડતી સમસ્યાઓ
4. ભારતમાં નીતિ ઘડતરમાં ક્ષિતિજ સમસૂત્રીય સાંકળની સમજૂતી